

Handling har jeg troet at burde indskrænke mig til disse almindelige Betragtninger.

Formanden: Jeg skal erkende den Forbindelse, der er imellem Lovforslagets Motivering og den omtalte Regjeringshandling. Jeg skal imidlertid anmode ærede Medlemmer, som maatte faae Ordet, om ikke at gaae for vidt ind paa en Kritik af denne Regjeringshandling, da en Kritik som saadan ikke staaer i Forbindelse med Lovforslaget.

Moung: Det Meste af, hvad det ærede 4de Medlem for 1ste Kreds (Krieger) udtalte, kan jeg ikke Andet end fuldkomment samstemme i, blandt Andet navnlig i det Dufte, at Regjeringen ad administrativt Veie maatte have det Misforhold, der er opstaaet; men jeg sætter iøvrigt for mit Vedkommende ikke denne Lov i Forbindelse med det omtalte Tilfælde. Jeg troer, at Forslagsstilleren, som jeg allerede har sagt, har begaaet en Feil ved at motivere det derved; jeg troer, at Lovforslaget lader sig forsvare uden Hensyn dertil, og at det til en vis Grad er, om ikke nødvendigt, saa dog anbefalelsesværdigt. Den ærede sidste Taler udtalte dog en Sætning, som jeg troer, at han vil erkende ikke er rigtig i en saa stor Almindelighed, som han anførte. Han sagde: En Lov flaaer ikke en Grundsaetning fast, uden at den udfører den fuldt. Det kan jeg ikke indbrømme. En Lov flaaer ofte en Grundsaetning fast, uden at den udfører den fuldt, enten paa Grund af stedlige eller andre praktiske Forhold, eller fordi man giver efter for en bestaaende Mening og viger noget bort fra det Princip, som Loven gaaer ud fra og hviler paa. Jeg paaistaar, at netop Loven om Sognebaands Løsning er et godt Exempel derpaa. Principet i den er at løse fra de stedlige Forhold, at tilvejebringe en Frihed overfor Folketirken, hvorved Individet ikke længere er bundet til Stedet og den for Stedet bestilte Sjaelsørger. Men dette Princip fuldstændige Gjennemførelse havde i 1855 og har endnu en stærk Stemning imod sig i selve Folketirken, og sølgelig blev man staaende ved det, der staaer i Loven, at det nemlig gjordes til Betingelse for Principets Gjennemførelse, at den Præst, til hvem der løses

Sognebaand, skal være ansat for en vis Menighed. Ganste vist er dette noget mindre end, naar man siger: Enhver, der har præstelig Viesse i Folketirken. Men den ærede Taler vil indrømme mig, at der her dog kun er Tale om en Udvidelse af det engang givne Princip, at man ikke skal være bunden til den Mand, der netop er bestillet for Stedet. Det er nu ganste vist saa, som den ærede Taler anførte, at man dengang ikke vilde kunne have sat Loven igjennem, dersom man ikke havde begrændset den; jeg vil heller ikke sige, at Tiden nu er kommen til at gaae videre; men jeg troer, at, naar de, der skulle have Tilsyn med Lovens Udførelse, fortolke den med saadan Sikkerhed, at de ikke ville indbrømme personelle Capellaner Ret til at udføre kirkelige Handlinger for dem, der ville løse Sognebaand til dem, da er der Trang til en Forandring, og jeg seer ikke, at dette er noget Indgreb i Kirkens Organisation; thi Indgrebet er sleet ved Sognebaandsloven. At det ikke er nogen Grund til at forlange en anden Ordning, at man derved skulde kunne skaffe enhver Enkelt hans Dufte opfyldte, det er en sand Sætning; men jeg vil dog bede at erindre, at den Enkeltes Krav i kirkelige Sager vil sige noget Mere end den Enkeltes Krav i borgerlige Sager. Vi ville om nogle saa Dage komme til at forhandle en anden Sag, nemlig Grundlovsagen, hvor jeg skal gjøre den samme Sætning gjældende imod ærede Medlemmer med Hensyn til de borgerlige Sager. Der kan man ikke vente at komme til et Resultat, naar Enhver vil have sit Dufte gennemført; men i kirkelige Sager kræves der større Agtelse og Hensyntagen til de Enkelte end i nogen anden Henseende. — Heller ikke kan jeg erkende, at Folketirkens Opretholdelse i den Form, hvori den bestaaer, har det mindste Sammenhæng med den øvrige politiske og borgerlige Ordning. Det er min faste Overbeviisning, at den Grundsaetning, der er flaaet fast ved Grundloven, nemlig Religionsfrihed, som ikke endnu er gennemført, vil efterhaanden trænge sig frem af sig selv og medføre Folketirkens Opløsning. Jeg siger ikke, at dette er ønskeligt; men det er mundgaaeligt. Vi skulle gaae langsomt og roligt tilværks ved at give større Frihed indenfor selve Folketirken, og